

Aan
de gemeenteraad

Datum 15 april 2025
Zaaknummer 2025-0037958
Betreft Raadsinformatiebrief over Voortgang uitvoering
Cultuurnota Dordrecht 2030

Vergadering van
Portefeuillehouder: Rik van der Linden
Begrotingsprogramma Levendig, Leefbaar en Veilig Dordrecht
Kernteam/Opgave: Samenleving - Cultuur en Economie
Auteur: Jeannette van Walderveen
E-mail: j.van.walderveen@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Duco Hoogland
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Het college voert het beleid uit. Het college informeert de raad minimaal 1 keer per jaar geïnformeerd over de voortgang, zoals toegezegd in het raadsvoorstel bij de Cultuurnota Dordrecht 2030.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Bij de besluitvorming over de Cultuurnota Dordrecht 2030 is toegezegd om minimaal 1 keer per jaar de raad te informeren over de voortgang van het uitvoeringsprogramma, met in ieder geval eind eerste kwartaal 2025 aandacht voor:

- uitkomst gesprekken kleine organisaties over Fair Practice Code;
- proces heroverweging basisinfrastructuur;

Verder is toegezegd om jaarlijks te rapporteren over de ontwikkelingen in de amateurkunst in de stad.

Wat is de te delen informatie?

De uitvoering van de cultuurnota is in volle gang. In bijlage 1 vindt u per actiepoint uit het uitvoeringsprogramma een korte samenvatting van de voortgang en de actuele planning.

Daarnaast delen we een aantal belangrijke ontwikkelingen en uitkomsten van onderzoeken en evaluaties, die we meenemen in het vervolg van de uitvoering van de cultuurnota.

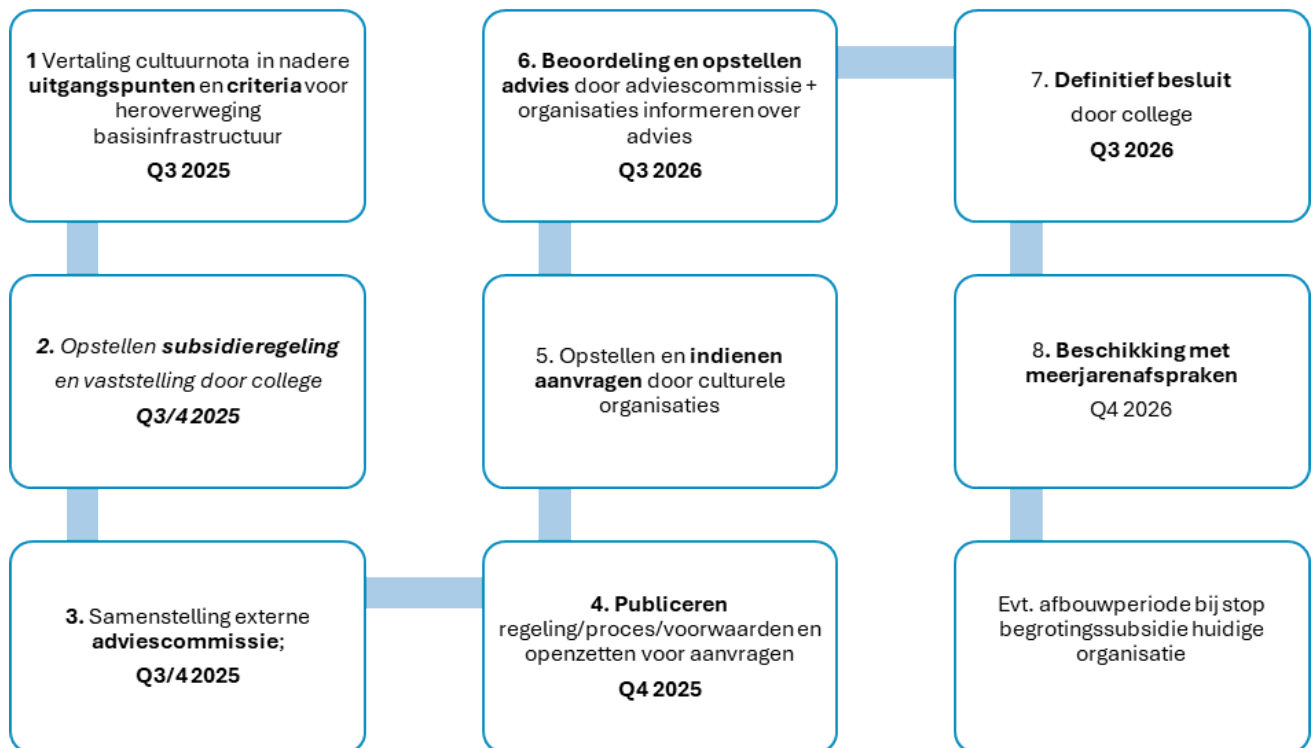
Uitkomst gesprekken kleine organisaties over Fair Practice Code

[We hebben met de kleinere organisaties uit de basisinfrastructuur besproken in hoeverre zij kunnen werken volgens de Fair Practice Code. Ze gaven aan dat ze de code onderschrijven en aandacht in hun activiteiten hebben voor de onderdelen eruit, zoals duurzaamheid en diversiteit en inclusie. Ten aanzien van Fair Pay geven ze aan dat betaalde krachten wel conform richtlijnen (CAO of andere richtlijn) betaald worden, maar wel regelmatig in vrije tijd extra uren maken voor de realisatie van de activiteiten. Dit geeft nog geen acute aanleiding om de hoogte van het subsidiebedrag te heroverwegen, maar er is afgesproken dat ze deze uren dit jaar monitoren.

Proces heroverweging basisinfrastructuur

Een van de acties uit Cultuurnota Dordrecht 2030 is dat we een open en transparant proces inrichten, waarbij zowel de culturele organisaties die behoren tot de huidige culturele basisinfrastructuur, alsook nieuwe Dordtse culturele organisaties die voldoen aan de nader te bepalen voorwaarden, een subsidieaanvraag kunnen indienen voor meerjarige subsidie.

Op basis van een op te stellen subsidieregeling kunnen alle organisaties (huidige en andere) een aanvraag indienen en worden zij beoordeeld. In onderstaand schema staan de stappen en planning die we daarvoor volgen.

We werken nu aan een uitgangspuntennotitie voor de culturele basisinfrastructuur. In de uitgangspuntennotitie vertalen we de cultuurnota in algemene uitgangspunten voor de samenstelling van de basisinfrastructuur, de beoogde samenstelling in functies en beoordelingscriteria. Deze leggen we na de zomer ter besluitvorming voor aan de raad. Op basis daarvan stellen we de subsidieregeling op. De subsidieregeling wordt de basis voor alle organisaties die aan de voorwaarden voldoen de kans te geven een aanvraag in te dienen en de beoordeling op te baseren. Deze wordt in het najaar 2025 gepubliceerd. In het derde kwartaal van 2026 volgt dan het definitief besluit over de aanvragen door het college.

Ontwikkelingen amateurkunst

In Dordrecht hebben we een bloeiend amateurkunstveld met ongeveer 40 actieve amateurkunstverenigingen, in uiteenlopende disciplines, van muziek, zang (volks)dans, theater, beeldende kunst tot fotografie en media. Deze verenigingen dragen bij aan ontmoeting, gezondheid en sociale cohesie.

Tijdens de bijeenkomsten van het Netwerk Amateurkunst, 3 tot 4 keer in het jaar, wisselen we kennis en ervaring uit en stimuleren we onderlinge samenwerking. In de zomer van 2024 is het netwerk geëvalueerd. Ook is er in deze evaluatie aandacht besteed aan algemene ontwikkelingen binnen het amateurkunstveld, om zo een goed beeld te krijgen van de staat van amateurkunst in Dordrecht.

De organisaties zijn overwegend positief over het Netwerk Amateurkunst. De belangrijkste redenen om deel te nemen zijn het onderhouden van contact met de gemeente en andere verenigingen/organisaties, informatie verkrijgen over gemeentelijk cultuurbeleid en het stimuleren van samenwerking (vb. amateurkunstfestival Cultuur op de Hoek).

Als we kijken naar algemene ontwikkelingen binnen het amateurkunstveld in Dordrecht zien we dat de organisaties te maken hebben met de volgende uitdagingen:

- 75% ziet dat er sprake is van vergrijzing binnen de organisatie;
- 33,3% heeft te maken met een dalend ledenaantal;
- 33,3% heeft te maken met huisvestingproblematiek (geen betaalbare, geschikte ruimte om te repeteren);
- 58,3% vindt dat er te weinig betaalbare locaties zijn om op te treden, te exposeren etc.;
- 50% heeft moeite om voldoende geschikte bestuursleden te vinden.

Het aantal vrijwilligers loopt uiteen van drie bestuursleden tot aan 75 vrijwilligers, vaak wisselend afhankelijk van de grootte van het project. Het aantal leden per vereniging loopt uiteen van 25 leden tot 160 leden. Het grootste gedeelte van de verenigingen heeft tussen de 25 en 60 leden. Sommige verenigingen hebben een sterke stijging in het aantal leden en hebben daardoor soms zelfs een ledenstop (Inter Amicos). Drechtstad muziekvereniging en Concertband Prins Willem van Oranje verkennen de mogelijkheden voor een fusie wat ook weer mooie kansen biedt. In het afgelopen jaar hebben we van twee verenigingen een melding gehad dat zij gestopt zijn (Vrouwenkoor la Confiance, Mannenkoor KNA), omdat de groepen te klein zijn geworden, o.a. door vergrijzing.

De Dordtse ontwikkelingen zijn in lijn met de landelijke trend. In de laatste Verenigingsmonitor van het LKCA kwamen de volgende ontwikkelingen naar voren:

- Aantal verenigingen met een ledenstijging is groter dan het aantal verenigingen met een ledendaling;
- Meer verenigingen werken met projectleden;
- Slechts 6% van de verenigingen kent een ongezonde financiële situatie;
- Belangrijkste doel is gezelligheid en ontmoeting;
- Belangrijkste knelpunten: ledenaanwas en vergrijzing
- Andere knelpunten: financiën, vrijwilligers en bestuur, zichtbaarheid, publieksbereik, locaties.

Kunst in de openbare ruimte

Het college heeft de uitvoeringsnota Kunst in de openbare ruimte 'Bruggen voor verbeelding' vastgesteld (zie bijlage 2). De nota is gebaseerd op de uitgangspunten die in de Cultuurnota Dordrecht 2030 zijn vastgelegd en is de uitvoering van het actiepunt om te komen tot nader beleid voor kunst in de openbare ruimte en de financiering ervan. Het bevat een heldere werkwijze voor ver- en herplaatsing, vervanging, afstoting, vernieuwing en uitbreiding van de collectie.

Er is op dit moment geen budget voor Kunst in de openbare ruimte, maar op basis van dit beleid vragen we per gebiedsontwikkeling hiervoor een besluit aan de raad. We hanteren daarbij de volgende principes:

1. Als er nieuwe ontwikkelingen zijn in de stad, kan 1% van de kosten van die ontwikkelingen vanaf 1 mln. opzij worden gelegd voor een nieuw kunstwerk;
2. Bij kunst voor bestaande wijken of gebieden kan dat niet. Daarvoor kan geld worden ingezet van gebieden waar winst is gemaakt. Als daarvan 1% opzij wordt gelegd in een fonds ('bestemmingsreserve') dan mag daar ook op andere plekken in de stad kunst voor worden neergezet.

Als op deze manieren geld wordt vrijgemaakt, kan er kunst zijn voor iedereen. Het geld dat er straks is voor kunst kan worden uitgegeven aan nieuwe kunstwerken. Dat kan een idee zijn van de gemeente of een idee vanuit de stad.

Evaluatie atelierbeleid

In het Atelierbeleid (vastgesteld in 2021) is omschreven wie in aanmerking komt voor het huren van de gemeentelijk ateliers, welke criteria hieraan verbonden zijn, hoe de procedure eruit ziet en wat de rol van de gemeente hierin is en een nieuw stelsel voor het hanteren van een culturele huurprijs. In Dordrecht hebben we 42 gemeentelijke ateliers, dat wil zeggen dat deze in beheer zijn bij de gemeente. Deze zijn allen verhuurd op dit moment. De doorstroom is zeer beperkt. Er is een kleine wachtlijst. Op dit moment maken 7 atelierhuurders gebruik van de culturele huurprijs. Daarnaast zijn er nog elders ateliers, zoals bij DOOR, de Steegoversloot en DS17.

Uit de enquête onder kunstenaars en een rondetafelgesprek georganiseerd zijn de belangrijkste uitkomsten:

- Meer dan de helft van de kunstenaars staat neutraal te staan t.a.v. het huidige kunstenaarsklimaat in de stad, 29% beoordeelt het als goed, 6% als zeer goed en 6% als slecht.
- De meerderheid van de kunstenaars geeft aan dat er voldoende mogelijkheden zijn voor samenwerking en netwerken met andere kunstenaars.
- Bijna alle kunstenaars geven aan dat hun gemeentelijk atelier voldoet voor het uitvoeren van hun kunstdiscipline. Een aantal kunstenaars geeft aan dat de ruimte in de winter minder prettig is en dat de hoge energiekosten beperkend werken. De tevredenheid over het gemeentelijk onderhoud en beheer loopt zeer uiteen.
- Het systeem voor de culturele huurprijs wordt gewaardeerd, hoewel de betaalbaarheid van sommige ateliers door hoge energielasten een zorg blijft.

Op basis van deze evaluatie concluderen we dat er geen aanleiding is om het atelierbeleid aan te passen.

Wel is een punt van aandacht hoe we kunnen zorgen dat we voldoende goede en betaalbare atelierruimte in deze stad beschikbaar kunnen houden.

Het bestuur van *stichting DOOR* heeft ons overigens laten weten dat ze gaan stoppen, naar aanleiding van ons besluit om met ingang van 2026 het deel van de gemeentelijke subsidie die zij ontvangen voor No-label-plekken te stoppen. Reden voor het stopzetten van dit deel van de subsidie was het niet nakomen van subsidieverplichtingen en het niet goed functioneren op financieel en organisatorisch vlak. Ze hebben alle mogelijkheden bekeken om het wegvallen van de subsidie op te vangen en geconstateerd dat het geen haalbare en/of realistische opties zijn. We verkennen mogelijkheden voor een alternatieve vorm voor de verhuur van de ateliers en werkplaatsen.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

We stellen begin volgend jaar weer een raadsinformatiebrief op, waarin we u informeren over de voortgang van het uitvoeringsprogramma Cultuurnota Dordrecht 2030, tenzij er eerder dringende bijzonderheden zijn te melden.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

De dekking van de uitvoering van de Cultuurnota Dordrecht 2030 vindt plaats binnen de begroting.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

[Cultuurnota Dordrecht 2030](#) - raadsvoorstel 24-09-2024

Het college van Burgemeester en Wethouders